

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 332/21
25.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Мاستиловић, председника већа, Весне Дамјановић и Весне Миљуш, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ул. ... бр. ..., против туженог ББ из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Славица Николић, адвокат из Вршца, ул.Жарка Зрењанина бр.63, ради развода брака, вршења родитељског права и утврђења права становања, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Вршцу П2 300/20 од 8.4.2021. године, у седници одржаној 25.6.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба туженог у делу у коме је изјављена против одлуке садржане у ставу седмом изреке пресуде Основног суда у Вршцу П2 300/20 од 8.4.2021. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог у преосталом делу и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Вршцу П2 300/20 од 8.4.2021. године у ставу другом, трећем, четвртном, петом, шестом и осмом изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П2 300/20 од 8.4.2021. године, ставом првим изреке разведен је брак парничних странака закључен године у Ставом другим изреке заједничка малолетна деца странака ВВ рођен године, ГГ рођен године и ДД рођен ... године поверени су на самостално вршење родитељског права мајци АА. Ставом трећим изреке утврђено је да ће заједничка мал.деца странака живети на адреси пребивалишта њихове мајке АА, у ... ул. ... бр. ... Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да као отац на име свог доприноса за издржавање мал.деце ВВ и ДД плаћа месечно износ од по 8.000,00 динара за свако дета а на име свог доприноса за издржавање мал. ГГ износ од 12.000,00 динара месечно, почев од 5.11.2020. године па убудуће до 15-ог у месецу за текући месец, све док за то буду постојали законом

прописани услови, на руке законског заступника мал.деце, а у случају доцње, са законском затезном каматом од доспелости сваке појединачне рате до исплате. Ставом петим изреке уређен је начин одржавања личних односа мал.деце странака на тај начин што ће деца боравити код оца сваког другог викенда од петка од 19,00 часова до недеље до 19,00 часова, средом од 16,00 до 19,00 часова када немају обавезе у школи, да дане верских и државних празника, ка и своје рођендане проводе наизменично једне године код мајке а следеће године код оца, на дан очеве крсне славе и очевог рођендана, у дане када се у очевој породици одвијају важни догађаји (свадбе, сахране, крштења и други важни догађаји у очевој ужој и широј породици), током друге недеље зимског распуста и током трајања летњег школског распуста у периоду од 25.7. до 25.8. Ставом шестим изреке утврђено је право становања у корист заједничке мал.деце странака и њиховог законског заступника на породичној стамбеној згради означеној са бр. ..., постојећој на кат.парцели бр. ..., уписаној у привремени ЛН бр. ... КО ... као власништво туженог, почев од дана пресуђења па до пунолетства најмлађег детета те је обавезан тужени да трпи несметано уживање права становања установљено овом пресудом. Ставом седмим изреке делимично је одбијен тужбени захтев тужиље у делу којим је тражено да се обавезе тужени да доприноси издржавању мал. ... и са износом од по још 2.000,00 динара за свако дете. Ставом осмим изреке одбијен је противтужбени захтев туженог којим је тражио да се заједничка мал.деца странака повере њему на самостално вршење родитељског права. Ставом деветим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, побијајући исту у ставу другом, трећем, четвртном, петом, шестом, седмом и осмом изреке из свих законом прописаних разлога.

Ставом седмим изреке ожалбене пресуде одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражено да се обавезе тужени да доприноси издржавању мал.деце ... и ... за износ већи од износа досуђеног ставом четвртим изреке, па како је тужени у том делу успео у спору јер је у односу на њега одбијен тужбени захтев то исти у смислу чл.378 ст.3 ЗПП-а нема правни интерес на изјављивање жалбе на овај део пресуде, због чега је применом чл.389 ст.1 истог закона жалба туженог у том делу одбачена и одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде.

Поступајући по жалби у преосталом делу, Апелациони суд у Београду је испитао побијану пресуду у границама својих овлашћења из члана 386 ЗПП-а ("Службени гласник РС" број 72/11 са каснијим изменама и допунама) у вези чл.202 Породичног закона, па је оценио да је жалба неоснована.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл.374 ст.2 тач.1,2,3,5,7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се првостепена пресуда у побијаном делу морала укинути. Супротно наводима жалбе туженог, првостепени суд није учинио ни битну повреду одредаба парничног поступка из чл.374 ст.2 тач.12 ЗПП-а, јер побијана пресуда садржи довољне, јасне и непротивречне разлоге о чињеницама битним за одлучивање који нису у супротности са стањем у списима, а изрека пресуде је јасна и

непротивречна разложима датим у образложењу, те пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак године у ... из ког брака имају троје заједничке мал.деце, и то синове ГГ рођеног године, ВВ рођеног године и ДД рођеног године. Током брака односи између супружника су се пореметили до те мере да је у лето 2020. године између њих престала свака комуникација, иако су и након тога наставили да живе у истој кући, која је саграђена током трајања брачне заједнице. Кућа у којој живе је спратна, са поткровљем, у приземљу куће су шупе, први спрат има 150 м² стамбене површине и исти се користи за становање док се поткровље користи за одлагање ствари. Предметна кућа се води као искључиво власништво туженог. Тужилца нема право својине да другом усељивом стану, стим да њена мајка живи сама у ... у кући површине од око 100 м² која је стара, са влагом, а састоји се од четири просторије од којих се једна не користи. Тужилца је запослена као спремачица у “...” у ..., где просечно месечно остварује зараду у износу од 33.268,58 динара и нема додатних прихода. Тужени је запослен у ... где просечно месечно остварује зараду у износу од 56.281,93 динара, стим да остварује и додатне приходе на тај начин што повремено поправља веш машине, ради водовод и канализацију, зидарске послове, обрађује 10 ланаца земље, гаји кокошке, пилиће, свиње и козе. Странке су сувласници на кат.парцели ... површине 14а и 10 м² као и на кат.парцели ... површине 10 ари и 19 м², уписаних у привремени ЛН ... КО Тужилца сем сувласничког удела на наведеним парцелама не поседује у свом власништву другу имовину, док је тужени, осим породичне стамбене зграде у којој странке живе, искључиви власник непокретности уписаних у привремени ЛН ... КО ..., а које чине кат.парцела ... укупне површине 10 ари и 83 м², кат.парцеле ... површине 14 ари и 02 м² и кат.парцеле ... површине 10 ари и 22м², као и помоћних зграда на овим парцелама. Сем обавезе издржавања заједничке мал.деце, парничне странке немају обавезу издржавања према другим лицима. Заједнички мал.син странака ГГ сада има 15,5 година и похађа први разред средње стручне школе у Вршцу, мал.ВВ има 13 година и похађа седми разред основне школе у ... док мал.ДД има 7 година и похађа први разред основне школе у Потребе мал.деце странака су уобичајене за децу тог узраста и своде се на потребе исхране, пића, одеће обуће, хигијене и школовања, стим да мал.ВВ путује у школу у ... па су његове потребе у том смислу повећане у односу на потребе мал. ГГ и ДД који похађају основну школу у месту свог становања и немају додатне трошкове за превоз до школе и назад. Мишљење органа старатељства ГЦСР Вршац је да је у интересу заједничке мал.деце странака да се повере мајци на самостално вршење родитељског права, а да се, уколико се супружници буду развојили, контакти деце са оцем одвијају на начин како је то одлучено у ставу петом изреке ожалбене пресуде, док је овај центар мишљења да би установљавањем права становања у корист заједничке мал.деце странака и њихове мајке на кући у којој су живели, довело оца деце у стање социјалне потребе због чега нема основа за такво поступање.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да су испуњени услови да се брак парничних странака разведе, а да је у најбољем интересу заједничке малолетне деце да буду поверена мајци на самостално вршење родитељског права обзиром на узраст деце, међусобну везаност и блискост деце са мајком,

спремност и способност мајке да врши родитељско право, начин на који је то до сада чинила као и исказано мишљење мал. ГГ(старог 15,5 година који је у ЦСР био изричит да жели да остане са мајком) те мишљење центра да је у најбољем интересу мал.деце да се повере мајци на самостално вршење родитељског права, због чега је одлучио као у ставу првом, другом и осмом изреке ожалбене пресуде. Надаље, првостепени суд је, имајући у виду потребу малолетне деце као и материјалне могућности туженог као оца, закључио да је тужени у могућности да доприноси њиховом издржавању и то за мал. ГГ са износом од 12.000,00 динара а за мал. ВВ и ДД са износом од по 8.000,00 динара месечно, односно укупно 28.000,00 динара за сва три детета. При том је првостепени суд имао у виду минималну суму за издржавање која представља накнаду за хранење и лица на породичном смештају, па је нашао да ће уз одређени износ на име учешћа туженог у издржавању малолетне деце уз допринос мајке која осим новчаних средстава улаже и свакодневну бригу и ангажовање око подизање малолетне деце, бити задовољене укупно утврђене месечне потребе мал.деце. Одлучујући о одржавању личних односа малолетне деце са оцем првостепени суд је закључио да је предложени модел виђања од стране органа старатељства у најбољем интересу малолетне деце, па је исти усвојио и одлучио као у ставу петом изреке ожалбене пресуде. Првостепени суд није прихватио мишљење ЦСР Вршац да би право становања деце и мајке на кући у којој су заједно живели довело туженог у стање социјалне потребе и да нема основа за такво поступање, обзиром да је током поступка утврђено да мал.деца странака и њихова мајка немају право својине на усељивом стану, да тужиља којој су мал.деца поверена на самостално вршење родитељског права није у могућности да плаћа закупнину за други стан и да би им једина опција била пресељење у друго место у коме не постоји основна школа, у кућу у којој живи тужиљина мајка, а која кућа је стара и трошна, као и то да је кућа у којој деца живе изграђена током трајања брачне заједнице тужиље и туженог и иста се води као искључиво власништво туженог те да је тужени у повољнијој материјалној ситуацији од законског заступника мал.деце. Имајући у виду тако утврђено чињенично стање првостепени суд је закључио да је у најбољем интересу заједничке мал.деце странака да се установи право становања у њихову корист а да установљено право не представља очигледну неправду за туженог, па је одлучио као у ставу шестом изреке ожалбене пресуде.

Правилно је, и по налажењу Апелационог суда, поступио првостепени суд када је донео ожалбену пресуду и одлучио као у ставу другом, трећем, четвртном, петом, шестом и осмом изреке, у смислу одредаба чл.61 ст.1 и 4, 77 ст.3, 154 ст.1, 160, 162, 194, 266, 270 и 272 Породичног закона те чл.27 ст.1 и 2 Конвенције о правима детета, а за своју одлуку у том делу је дао јасне и довољне разлоге, које прихвата и овај суд, као другостепени. Супротно жалбеним наводима, све чињенице битне за доношење одлуке о тужбеном захтеву, првостепени суд је утврдио потпуно и поуздано и оне логично и недвосмислено произилазе из доказа у списима, које је првостепени суд правилно ценио у смислу чл.8 ЗПП-а, а жалбом туженог, којом интерпретира чињенично стање на свој начин, исто није доведено у сумњу.

Без утицаја на правилност ожалбене пресуде су наводи жалбе којима се указује да првостепена пресуда у ожалбеном делу није донета у интересу деце већ једино у интересу тужиље, да је суд селективно прихватио мишљење ЦСР Вршац и то само у

делу у коме је процењено да је у најбољем интересу деце да буду поверена мајци на самостално вршење родитељског права, да тужила жели да представи туженог као особу која стално нешто приговара и који је строг те да то није тачно јер он само жели да децу изведе на прави пут и да деца њему буду поверена на старање. Наиме, одредбом чл.6 Породичног закона је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Најбољи интерес детета је један од комплементарних принципа који произилази из Конвенције о правима детета и представља правни стандард о коме се првенствено води рачуна када се одлучује о заштити права и интереса детета. Најбољи интерес детета цени се према околностима сваког конкретног случаја, а елементи процене су, између осталог, узраст и пол детета, његове жеље и осећања с обзиром на узраст и зрелост, потребе детета (васпитне, здравствене, образовања и др.), као и способности и могућности родитеља да задовољи утврђене потребе детета. У конкретном случају, првостепени суд је имајући у виду све околности конкретног случаја, а наиме узраст деце, њихову међусобну везаност и блискост са мајком, спремност и способност мајке да врши родитељско право као и начин на који је то до сада чинила, али и изричито исказано мишљење мал.Бошка (стар 15,5 година) да жели да живи са мајком, чињеницу да је мајка и до сада водила бригу о деци, а полазећи од мишљења ЦСР Вршац које је правилно ценио у склопу са осталим изведеним доказима, у смислу чл.8 ЗПП-а, правилно закључио да је у најбољем интересу мал.деце странака према садашњим околностима да буду поверена мајци на самостално вршење родитељског права, стим да се одлука о вршењу родитељског права у свако доба може другачије уредити уколико се промене околности на којима је судска одлука заснована.

Неосновани су и наводи жалбе туженог којима се указује да је утврђењем права становања тужени доведен у стање социјалне нужде, да је таквом одлуком према туженом учињена очигледна неправда јер тужени нема право својине на другом стану, да није у реду да у годинама које има живи у кући са својим родитељима и бабом, да је предметну кућу изградио од сопствених средстава, да је таквом одлуком суда истеран на улицу и принуђен да изнајми стан, док тужила има могућност да живи код своје мајке у Ватину уз ситне радове на кући који би коштали далеко мање него привођење гараже стамбеној сврси те да је тужили понудио да купе кућу која би се водила на њу стим да већи део за куповину куће он финансира али да тужила то није прихватила. Наиме, право становања (*habitatio*) је чл.194 Породичног закона предвиђено као право детета и родитеља који врши родитељско право, стим да родитељ који врши родитељско право нема изворно право становања већ то право има само уз дете и у интересу детета. За остварење овог права закон предвиђа одређене услове: да је други родитељ власник стана на коме дете и родитељ који врши родитељско право стичу право становања, да дете и родитељ који врши родитељско право немају право својине на усељивом стану, да право становања траје одређено време-до пунолетства детета и да прихватање њиховог захтева за право становања не представља очигледну неправду за другог родитеља. У конкретном случају наведени услови су испуњени јер је током поступка утврђено да су сва три мал. детета странака узраста испод 18 година живота, да мал.деца странака као ни тужила као родитељ који врши родитељско право немају право становања на усељивом стану, а усвајање тужбеног захтева у овом делу не представља очигледну неправду за туженог као родитеља на чијој непокретности је ово

право установљено. Право становања је у конкретном случају установљено у интересу мал.деце, ком интересу морају бити подређени сви остали интереси те је у том смислу небитно на који начин ће други родитељ себи обезбедити становање. Осим тога, установљено право становања у корист деце не утиче на право становања туженог јер истим не престаје аутоматски право туженог да предметну некретнину користи нити је ожалбеном одлуком тужени исељен из исте, посебно када се има у виду да се ради о непокретности велике површине у којој је уређени стамбени простор површине око 150 м² (према наводима странака), а објекат се састоји и од поткровље које може да се оспособи за становање.

Цењени су и наводи жалбе туженог да је досуђени износ издржавања превисоко одмерен, да је и тужила здрава и радно способна и да и она треба да доприноси издржавању деце, да тужени плаћа све рачуне за кућу, да нема основа да плаћа издржавање од дана подношења тужбе јер је и до сада издржавао децу и обезбеђивао храну за целу породицу те да има кредит који отплаћује до 2028. године са месечном ратом од око 11.000,00 динара, па је нашао да су исти неосновани. Ово због тога што је првостепени суд на основу члана 160 Породичног закона правилно проценио потребе малолетне деце, имајући при том у виду минималну суму издржавања која је у новембру 2020. године за једно дете износила 26.016,00 динара, као и материјалне могућности оба родитеља, те све објективне околности на страни туженог да стиче зараду, када је закључио да је тужени у могућности да учествује у њиховом издржавању досуђеним износима (за мал.Бошка износом од 12.000,00 динара а за мал.ВВ и ДД износом од по 8.000,00 динара месечно). Супротно жалбеним наводима, мајка као родитељ коме су деца поверена на самостално вршење родитељског права такође доприноси издржавању деце, јер се њен допринос огледа не само у новцу већ и у свакодневој бризи и старању о деци, посебно када се има у виду да су износи са којим је обавезан тужени да доприноси издржавању малолетне деце мањи од половине износа минималне суме коју као накнаду за храњенике односно за лица на породичном смештају периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, у складу са законом. Околност да је тужени и до сада издржавао децу и плаћао рачуне за комуналне услуге као и да има кредит који отплаћује не ослобађа га обавезе да и након развода брака са законским заступником мал.деце учествује у њиховом издржавању јер је то његова законска обавеза, и то од дана подношења тужбе, у складу са чл.154 ст.1 Породичног закона. С обзиром да је обавеза издржавања малолетне деце приоритетна и да је тужени с обзиром на своје године живота и радну способност, као и чињеницу да је запослен и у могућности да радним ангажовањем остварује додатне приходе и обезбеди деци такав ниво животног стандарда какав и сам ужива сходно одредби члана 162 став 3 Породичног закона, то чињеница да тужени има обавезу да отплаћује кредит није од утицаја на доношење другачије одлуке, јер је исти у обавези да учествује у издржавању малолетне деце у мери која одговара његовим стварним могућностима да стиче приходе и обезбеди деци задовољавање основних животних и развојних потреба, а плаћањем досуђених износаима, и по налажењу овог суда неће бити угрожена егзистенција туженог, као дужника издржавања.

Овај суд је ценио и остале наводе жалбе туженог, али је нашао да исти, код напред наведеног, нису од утицаја на правилност и законитост ожалбене пресуде, па их

посебно не образлаже сходно чл.396 ст.2 ЗПП-а.

Обзиром на напред изнето одлучено је као у ставу другом изреке ове пресуде применом члана 390 ЗПП-а.

**Председник већа-судија
Весна Мاستиловић с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић

Дна:
предмет доставити Основном суду у Вршцу